

III. Komunikácia v spoločnosti – opakovanie – pracovný list (7. r.; 24 – 36)

..... (.....) = rečnícky prejav, kt. (uvítací)/
..... (záverečný) nejaké spoločenské podujatie. Jeho úlohou/cieľom je
..... Pri každom verejnom vystúpení musíme dbať na: A),
B), C), D)

Zorad' správne body osnovy, podľa kt. tvoríme prívet:

1. príležitosť
2. oslovenie
3. privítanie
4. odovzdanie slova/želanie
5. program

Slová **podľa pôvodu** delíme na a **Zachováva**
sa v nich **pôvodná** a **Tvrdá výslovnosť** je
na rozdiel od slovenčiny pri slabikách
V cudzích slovách napr. **d**iamant, **d**iéta, **ľ**alia, **f**ikcia, **l**iana sa nenachádza dvojhláska, ale
.....

Slová **podľa dobového výskytu** delíme na,
a Nazývame ich tiež **historicky** Slová,
ktoré nemajú **žiadny historický príznak**, nazývame **Nové slová**, ktoré
pomenúvajú najnovšie technické/vedecké výdobytky, označujeme pojmom
Staré slová, kt. **sa už nepoužívajú, lebo ich nahradili novšie pojmy**, sú
Historizmy nepoužívame, lebo

Slovná zásoba je Patrí sem spisovný
jazyk aj Vyvíja sa tým, že slová
a Je spracovaná v

III. Komunikácia v spoločnosti – opakovanie – pracovný list (7. r.; 24 – 36)

(SSJ = a KSSJ =

.....). Delíme v nej slová podľa:

1. spisovnosti (..... a)
2. citového zafarbenia (..... a)
3. pôvodu (..... a)
4. dobového výskytu (....., a)

1. K historizmom priradiť správne vysvetlenie (zvýrazni ho).

*Poddaní museli kráľovi odovzdávať zo všetkého **desiatok**.* (1. názov desiateho dňa v mesiaci; 2. malá desiata; 3. desatina poľnohospodárskych produktov odvádzaná za feudalizmu ako cirkevná daň)

Manufaktúra poskytovala prácu mnohým ľuďom. (1. remeselná výroba s deľbou práce; 2. nátierka Mana; 3. poplatok za faktúru)

*Feudálny pán udeľoval svojim poddaným **léno**.* (1. živočích podobný leňochovi; 2. za feudalizmu majetok daný do užívania; 3. lenivé dieťa)

*Kedysi panoval v spoločnosti **matriarchát**.* (1. forma rodovej spoločnosti, v ktorej má vedúce postavenie matka; 2. druh matraca; 3. druh drahokamu)

*Dvere mu otvoril **majordóm**.* (1. major vo výslužbe; 2. druh majoránu; 3. prvý hodnostár na francúzskom panovníckom dvore)

2. V ktorej možnosti sú len historické miery?

A) rováš, merica, lakeť, palec B) siaha, korec, merica, palec C) kuruc, korec, merica, lakeť

3. Archaizmy pod obrázkami nahraď súčasnými slovami. (použi slovník)

cirkeľ

cúg

bičik

matróz

klokan

oficier

III. Komunikácia v spoločnosti – opakovanie – pracovný list (7. r.; 24 – 36)

4. K archaizmom napíš novší výraz.

banovať		regula	
špacírka		žalárnik	
ratovať		šuster	

5. Nájdi archaizmus označujúci starého človeka.

A) kmeť B) predok C) pohrobok D) staršina

6. V texte podčiarkni nové slová.

V predajniach mobilov bývajú starší ľudia s poradovým číslom v ruke niekedy trochu nervózni – vybrať si medzi funkciami, paušálmi a kreditmi telefónu je ako zorientovať sa v nezrozumiteľných diagnózach.

Ešte predtým, ako začnete machrovať s novým mobilom, musíte zvládnuť hrbu nových slovíčok ako na kurze cudzieho jazyka. Môže sa stať, že sa vás predavačka spýta, či chcete SIM-ku s dvestopäťdesiatimi miestami, a vám by sa nemalo v hlave objaviť staré auto prerobené na autobus, ale maličká čipová karta.

7. Pomenuj predmety na obrázkoch a skupinu slov, do kt. patria.

8. Nájdi k neologizmom správne vysvetlenie.

roaming [rouming]	rekreačný beh
webstránka	prenosný (kufríkový) počítač
džoging	svetová počítačová sieť
hacker [heker]	stránka na internete
laptop/notebook [noutbuk]	počítačový pirát
internet	využitie mobilného telefónu v zahraničí

III. Komunikácia v spoločnosti – opakovanie – pracovný list (7. r.; 24 – 36)

9. Nájdi neologizmus.

A) mecenáš

B) sponzor

C) protektor

10. Dopln vety.

V dejepise sa stretávam s historizmami, napr.:,

Archaizmus viem nahradiť synonymom, napr.: mravy –,

silospyt –, černilo –

Archaizmy (patria sem aj zastarané slová) občas používam, ale dávam prednosť novším slovám:

Mordujem sa s úlohou. –

Dnes je tu frmol. –

Ktosi vošiel do gánku. –

Nebanujem, že som prišiel. –

11. Z dvojice tvrdení vyber správnu odpoveď. Aké slovo ti vyšlo zo správnych odpovedí?

W Slovná zásoba slovenského jazyka je stála a nemení sa.

V Slovná zásoba slovenského jazyka sa vyvíja, slová odchádzajú a prichádzajú.

Ý Krátky slovník slovenského jazyka obsahuje okolo 60 000 slov.

Y Krátky slovník slovenského jazyka obsahuje okolo 100 000 slov.

A Slová v slovnej zásobe členíme iba podľa významu.

B Slová v slovnej zásobe členíme podľa viacerých znakov.

O Slovná v slovnej zásobe členíme podľa významu, podľa spisovnosti, podľa používania v jazykových štýloch (hovorové, knižné,...), podľa dobového výskytu atď.

P Slovná v slovnej zásobe členíme podľa významu a podľa používania v jazykových štýloch (hovorové, knižné,...).

R Slová podľa dobového výskytu členíme na historizmy, archaizmy a neologizmy.

S Slová podľa dobového výskytu členíme na staré a zabudnuté.

M Historizmy pomenávajú veci, ktoré nefungujú.

N Historizmy pomenávajú veci, ktoré sa už v súčasnosti nepoužívajú.

E Archaizmy (zastarané slová) pomenávajú existujúce veci, ale nahrádzame ich modernejšími.

F Archaizmy (zastarané slová) pomenávajú existujúce veci, ktoré sú staré.

? Neologizmy sú slová iba pre najnovšiu techniku.

! Neologizmy sú slová pre nové veci a javy.

III. Komunikácia v spoločnosti – opakovanie – pracovný list (7. r.; 24 – 36)

12. V texte podčiarkni cudzie slová (internacionalizmy) a nad ne napíš ich synonymá.

Biela – Ľudia, ktorí si radi obliekajú biele oblečenie, majú sklon k perfekcionizmu. Oblúba bielej môže znamenať aj emocionálnu nezrelosť.

Sivá – Ľudia, ktorých vidíme často v sivom, sú schopní kompromisov. V práci táto farba podčiarkuje kompetentnosť.

Čierna – Pri slávnostných príležitostiach vnímame túto farbu pozitívne, pri bežných situáciách skôr negatívne. Ľudia, ktorí si obliekajú iba čierne oblečenie, chcú dosiahnuť efekt.

Hnedá – Ľudia obľubujúci hnedú sú vraj málo spontánni. Najprv zvažujú všetky argumenty, až potom konajú.

13. Slová cudzieho pôvodu zatried' do skupín (cudzie, internacionalizmy, zdomácnené) a 6 z nich použi vo vetách.

- garáž, džem, fľaša, omša, bryndza, guláš
- hardvér, jury, fair play, pyrė, cunami, miss
- chémia, symbióza, univerzita, premiér, ideál, demokracia

14. Napíš význam slov cudzieho pôvodu.

semiš		semifinále	
bienále		mažoretka	
trauma		levitácia	
tradícia		senzibil	

15. Z textu vypíš slová do 2 skupín – kde sa píše i/í a kde y/ý.

Červená – Je farbou optimizmu. Ľudia, ktorí si radi obliekajú červené oblečenie, bývajú impulzívni a veľmi energickí.

Žltá – Považuje sa za farbu idealistov a intelektuálov. Tí, ktorí sa radi obliekajú do žltého, idú za svojím cieľom. Niekedy však bývajú netolerantní.

Zelená – Kto má rád vo svojom oblečení zelenú, býva jemný a nekonfliktný. Netúži byť v centre záujmu, skôr preferuje pokoj a prírodu.

III. Komunikácia v spoločnosti – opakovanie – pracovný list (7. r.; 24 – 36)

Modrá – Z ľudí obľubujúcich modrú sála láska, harmónia. Sú citliví a úprimní.

Fialová – Považuje sa za farbu mystiky. Človek, ktorý má rad fialovú, má dobrú intuíciu.

Ružová – Prezrádza túžbu po bezpečí a ochrane. Ľudia s obľubou ružovej farby bývajú nezištní, solidárni s tými, ktorí potrebujú pomocť.

i/í	y/ý

16. Do viet doplň vhodné slová. Dbaj na správny pravopis doplnených slov.

..... sa mi po opraní zbehla. patrí medzi obrovské cudzokrajné hady. Po prudkom opalovaní jej zostali na pokožke škvrny. Rastislav poslal poslov do Rodičia práve riešia vážnu V sci-fi románoch a ľudia vďaka môžu prebudiť aj po sto rokoch. Pri záverečnom ceremoniáli zaznela naša Bohoslužby viedol známy V tvári sa vynímali mandľové oči. Mont Everest je najvyšší vrch kvietkom jari je fialka. Pred ochoreniami pôvodu sa musíme chrániť opatreniami.

(d__lema, p__tón, H__maláje, t__pický, p__gmentový, v__rusový, B__zancia, p__žama, b__skup, h__bernácia, s__metrický, prevent__vny, h__mna)

17. Vyber správne vysvetlenie významu.

	A)	B)	C)
syntéza	zjednotenie, zhrnutie	zlomenina	vetný člen
analýza	druh abecedy	hlboká rieka	rozbór
fotosyntéza	fotomontáž	premena oxidu uhličitého na organické látky	fotografia na table
akustika	indiánske plavidlo	zvukové vlastnosti istého priestoru	druh umenia

III. Komunikácia v spoločnosti – opakovanie – pracovný list (7. r.; 24 – 36)

finiš	názov fínskeho jedla	odrezok z fikusu	záverečná časť pretekov
fotogenický	čierno-biely	vhodný na fotografovanie	zdedil nadanie
rarita	druh spevavca	niečo nezvyčajné, vzácne	španielske dievčenské meno
recyklovať	cúvať na bicykli	opätovne spracovať starý materiál	prechladnúť
manikúra	kúpeľná liečba	kozmetické ošetrovanie nechťov na rukách	malé kurča

18. Dopln chýbajúce hlásky.

Najznámejším príkladom technol___gie v___rtuálnej real___t___ je súprava, ktorá užívateľovi umožňuje ponoriť sa do k___bernet___ckého sveta. Má podobu ochranných okuliarov s obrazovkou s tekutými kr___šťálmi pred každým okom. Poč___tač do nej vysiela mierne časovo posunuté obrazy a používateľov mozog ich ___nterpretuje ako pohľad na skutočné trojrozmerné prostredie. Obrázky na d___splejoch sa neustále obnovujú, len čo užívateľ pohne hlavou, pohľad sa zmení.

V horúcich prameňoch ___ellowstonského národného parku v USA žije m___kroorganizmus, ktorý vo dne funguje na úplne inom metabol___zme ako v noci. S___n___ca S___nechococcus cez deň využíva fotos___ntézu. Po západe slnka však mení svoju metabol___ckú ___dent___tu. Začína f___xovať molekulárny dus___k, aby mohla pokračovať v s___ntéze zlúčenín potrebných pre bunkový rast. Je to prvý známy takýto prípad pri jednobunkovom organ___zme, žijúcom v e___trémne horúcom prostredí.

Tento t___p oblečenia mám rád. Daj na môj t___p. Domov sme si priniesli kr___štá___ovú vázu a kr___štá___ový cukor. H___pochonder sa zďaleka vyhýba h___podrómu. Je dôležité brať ohľad na ľudí s d___sfunkciou (napr. d___slexiou, d___sgrafiou, d___sortografiou, d___skalkúliou). Medzi nami vládne dočasná d___sharmónia.

III. Komunikácia v spoločnosti – opakovanie – pracovný list (7. r.; 24 – 36)

19. Rozdeľ slová na slabiky.

tuberkulóza		symbióza	
hierarchia		ideál	
hyena		chémia	
funkcia		demokracia	
neuroológ		pneumatika	
futuroológia		feudalizmus	
pianista		archeológia	
hypertenzia		georgína	
kyanovodík		sépia	
akustika		préria	